

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 20/2012-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. marca 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. L. J., N., zastúpeného advokátom JUDr. V. L., N., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1, 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 2 a 3 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd uznesením Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 4 C 53/2010 z 5. mája 2011 a uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9 Co 221/2011 z 31. augusta 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. L. J. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. decembra 2011 doručená sťažnosť Ing. L. J. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 2 a 3 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) uznesením Okresného súdu Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 C 53/2010 z 5. mája 2011 a uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Co 221/2011 z 31. augusta 2011.

2. Zo sťažnosti a z pripojených listinných dôkazov vyplýva, že sťažovateľ bol účastníkom konania na strane žalobcu vo veci náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, v ktorej okresný súd rozsudkom sp. zn. 13 C 108/2005 z 18. marca 2009 žalobu zamietol a na odvolanie sťažovateľa krajský súd rozsudkom sp. zn. 9 Co 125/2009 z 24. septembra 2009 rozhodnutie okresného súdu potvrdil.

Sťažovateľ podal spolu s manželkou 3. marca 2010 návrh na obnovu konania, ktorý zdôvodnil a doložil listinným dôkazom.

„Okresný súd Nové Zámky uznesením zn. 4C 53/2010-57 zo dňa 5. 5. 2011 návrh na obnovu konania zamietol s odôvodnením, že sa nejedná o ťažiskový dôkaz v merite veci, ktorý by výrazným spôsobom ovplyvnil rozhodovanie vo veci samej a rovnaký postoj zaujal súd rozhodujúci o návrhu na obnovu konania aj ohľadom ostatných dôvodov, ktoré som uvádzal ako dôvody na obnovu konania. Toto citované uznesenie Okresného súdu Nové Zámky som napadol odvolaním, o ktorom rozhodoval Krajský súd Nitra, a to uznesením zn. 9Co 221/2011-70 zo dňa 31. 8. 2011, pričom odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil s odôvodnením, že sa stotožňuje s právnymi i skutkovými závermi súdu prvého stupňa. Odvolací súd poukázal aj na to, že listinou zo dňa 7. 6. 2005 sa konajúci súd musel zaoberať, keďže je súčasťou základného spisu, avšak takýto postup nevyplýva ani zo súdneho spisu Okresného súdu Nové Zámky vedeného pod zn. 13C 108/2005, ani zo súdneho spisu odvolacieho súdu vo veci odvolania proti rozsudku zn. 13C 108/2005-264 zo dňa 18. 3. 2009.

Sťažovateľ má za to, že uznesením Okresného súdu v Nových Zámkoch zn. 4C 53/2010-57 zo dňa 5. 5. 2011 a uznesením Krajského súdu Nitra zn. 9Co 221/2011-70 zo dňa 31. 8. 2011, bolo porušené základné právo sťažovateľa - právo na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1, ods. 2, ods. 3 úst. zák. č. 460/1992 Zb. Ústava..., ako aj v zmysle čl. 36 ods. 2, 3, a v zmysle čl. 38 ods. 2 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd. Uvedené platí o to viac, že k návrhu na obnovu konania účastníci konania predložili nový listinný dôkaz, o existencii ktorého sa dozvedeli až po právoplatnom skončení veci na okresnom, resp. krajskom súde, a ktorý preukazoval neodôvodnenosť a nezákonnosť postupu stavebných úradov v stavebnom konaní. Tento

dôkaz by bol kľúčovým momentom v obnovenom konaní z hľadiska preukazovania dôvodnosti návrhu navrhovateľov na náhradu škody.“

3. Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd jeho sťažnosť po predbežnom prerokovaní prijal na ďalšie konanie a nálezom takto rozhodol:

„1. uznesením Okresného súdu v Nových Zámkoch zn. 4C 53/2010-57 zo dňa 5. 5. 2011 a uznesením Krajského súdu Nitra zn. 9Co 221/2011-70 zo dňa 31. 8. 2011 boli porušené základné práva sťažovateľa Ing. L. J. a jeho manželky A. J., a to základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1, ods. 2, ods. 3 ust. zák. č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky, ako aj v zmysle čl. 36 ods. 2, 3 a v zmysle čl. 38 ods. 2 ústavného zákona č.23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd

2. zrušuje sa uznesenie Krajského súdu Nitra zn. 9Co 221/2011-70 zo dňa 31. 8. 2011 a uznesenie Okresného súdu Nové Zámky zn. 4C 53/2010-57 zo dňa 5. 5. 2011 a vec sa vracia Okresnému súdu Nové Zámky na nové konanie.“

4. Uznesením okresného súdu sp. zn. 4 C 53/2010 z 5. mája 2011 bol zamietnutý návrh sťažovateľa na obnovu konania. V podstatnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia okresný súd uviedol:

„Súd posúdil návrh navrhovateľov na obnovu konania a dospel k tomu záveru, že nie sú dané zákonné dôvody na povolenie obnovy konania. Súd nezistil žiadne skutočnosti ani dôkazy, ktoré by navrhovatelia v pôvodnom konaní nemohli použiť, okrem listinného dôkazu, a to listu S. N. adresovanému Krajskej prokuratúre Nitra, zo 7. 6. 2005. Argumenty navrhovateľov, že v čase pôvodného konania by predloženie takéhoto dôkazu bolo podkladom pre rozhodnutie vo veci samej, ktoré by bolo pre nich priaznivejšie, podľa názoru súdu sa nezakladajú na žiadnych reálnych podkladoch.

V pôvodnom konaní navrhovatelia nepreukázali vznik zodpovednosti odporcu za nesprávny úradný postup, teda nepreukázali nesprávny úradný postup príslušného orgánu, a to príčinnú súvislosť medzi existenciou škody a príčinnú súvislosť medzi vznikom škody a nesprávnym úradným postupom. Dôkaz, ktorý navrhovatelia predložili a na základe ktorého mal súd povoliť obnovu konania, nie je podľa názoru súdu takým ťažiskovým dôkazom,

ktorý by ovplyvnil rozhodnutie vo veci samej, nakoľko v ňom nie sú uvedené skutočnosti, ktoré by odôvodňovali náhradu škody na základe postupu, ktorú súd už vyššie citoval. Ďalší argument, ktorý navrhovatelia uvádzajú, a to, že v pôvodnom konaní nebolo nariadené znalecké dokazovanie za účelom znaleckého posúdenia postupu stavebníkov pri realizácii predmetnej stavby, tiež nie je dostatočným dôkazom na to, aby súd povolil obnovu konania. Podľa názoru súdu, takýto dôkaz mali navrhovatelia navrhnúť v pôvodnom konaní, ak by bol potrebný takýto dôkaz k rozhodnutiu vo veci samej, súd by ho bol určite vykonal. Z týchto dôvodov súd mal za to, že nie sú dané dôvody na povolenie obnovy konania a návrh na povolenie obnovy konania zamietol.“

5. Uznesením krajského súdu sp. zn. 9 Co 221/2011 z 31. augusta 2011 bolo potvrdené už uvedené uznesenie okresného súdu o zamietnutí návrhu na začatie konania. Krajský súd v odôvodnení uznesenia najmä uviedol:

«V prejednávanej veci z obsahu spisu na č. l. 25 odvolací súd zistil, že sa navrhovatelia návrhom, doručeným prvostupňovému súdu dňa 06. 05. 2005, voči odporcovi v konaní vedenom na tomto súde pod sp. zn. 13C/108/2005 domáhali náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom K. v N. v súvislosti s realizáciou rekonštrukcie, nadstavby a prístavby ich nehnuteľnosti, spočívajúcom v prieťahoch konania a nesprávnom úradnom postupe, keď sa celé konanie neúmerne predlžovalo, čím neúmerne vzrástli ich náklady na stavbu. Svoj nárok právne opierali o § 18 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, keď škoda im mala vzniknúť orgánmi štátnej správy v rokoch 2001 - 2005. Súd prvého stupňa rozsudkom zo dňa 18. marca 2009, č. k. 13C/108/2005-264 návrh zamietol z dôvodu, že v danej veci neboli splnené zákonné podmienky pre priznanie nároku na náhradu škody voči štátu, pretože navrhovatelia nepreukázali nesprávny úradný postup v stavebnom konaní, keď bolo preukázané, že všetky orgány konali a rozhodovali v rámci svojich kompetencií, v primeraných lehotách a v súlade so stavebným zákonom, a zároveň konštatujú, že dĺžku stavebného konania zavinili aj navrhovatelia nezačatím stavby v súlade so stavebným povolením. V dôvodoch svojho rozhodnutia prvostupňový súd ďalej uviedol, že navrhovateľom sa nepodarilo v konaní preukázať vznik škody - a) nimi tvrdený úmysel o prenajímaní spornej nehnuteľnosti, ani b) zaplatenie zmluvnej pokuty

dodávateľovi stavebných prác, ani c) existenciu škody v súvislosti so zdravotnými následkami navrhovateľov vyvolanými dĺžkou a problémami v stavebnom konaní a ani d) existenciu inej škody (vzniknuté trovy konania, strata času za právnu pomoc a existenciu škody v súvislosti so zvýšením cien stavebného materiálu a dodávok stavebných prác). Naviac, súd za neprípustné považoval, aby navrhovatelia výšku škody iba paušalizovali, bez preukázania konkrétnej výšky škody, ktorá im mala byť spôsobená. V dôsledku včas podaného odvolania navrhovateľmi v 1. a 2. rade Krajský súd v Nitre ako súd odvolací, rozsudkom zo dňa 24. septembra 2009, č. k. 9Co/125/2009-288, napadnutý rozsudok, súdu prvého stupňa podľa § 219 OSP ako vecne správny potvrdil. V dôvodoch svojho rozhodnutia odvolací súd, okrem iného, vyslovil právny názor k námietkam navrhovateľov uvádzaných v odvolaní a týkajúcich sa nesprávneho úradného postupu K. v Nitre, ako aj k námietkam nedodržania lehôt v správnom konaní a ich vplyvu na vznik škody. Predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 4. decembra 2009. Dňa 03. 03. 2010 navrhovatelia v 1. a 2. rade podali na prvostupňový súd návrh na obnovu konania vedeného Okresným súdom Nové Zámky pod sp. zn. 13C/108/2005 podľa § 228 ods. 1 písm. a), b) OSP, v ktorom uviedli, že dňa 07. 12. 2009 získali v rámci vlastnej iniciatívy listinný dôkaz - „Žiadosť o vykonanie štátneho stavebného dohľadu...- oznámenie o výsledku šetrenia“ zo dňa 07. 06. 2005, ktorým nedisponovali a ani nemohli disponovať v pôvodnom konaní a ktorý takisto môže privodiť pre nich priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Z obsahu predmetného listinného dôkazu vyplýva, že ide o stanovisko S. N. zo dňa 07. 06. 2005, adresované Krajskej prokuratúre Nitra - k spisu vedenému na KP Nitra pod č. Kd 2052/05-17 zo dňa 27. 04. 2005; k podnetu vyvolanému vlastníčkou susednej nehnuteľnosti MUDr. Z. G., ktorá poukázala na nedodržanie odstupových vzdialeností a výšky stavby stanovenej v dodatočnom povolení zmeny stavby (stavebníci sú navrhovatelia v 1. a 2. rade) pred dokončením, v dôsledku čoho dochádza k neprimeranému zatieneniu v ambulancii ňou prevádzkovanvej.

Odvolací súd, vychádzajúc z dikcie zákona a z toho, že dôkaz ako prostriedok preukázania určitej skutočnosti bude spôsobilým dôvodom obnovy vtedy, ak ním bude možno preukázať právne spôsobilú skutočnosť, ktorá môže privodiť pre navrhovateľov priaznivejšie rozhodnutie vo veci dospel po prejednaní veci k právnomu záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa je treba ako vecne správne podľa § 219 OSP

potvrdiť. Rovnako ako súd prvého stupňa, aj odvolací súd konštatuje, že listinný dôkaz predložený navrhovateľmi (č. l. 6 spisu) nie je takým dôkazom, ktorým by navrhovatelia mohli preukázať skutočnosť, ktorá by mohla privodiť pre nich priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Odvolaciemu súdu je známe, že pre rozhodnutie o návrhu na obnovu konania stačí, že sa javí aspoň pravdepodobný, že navrhovateľom tvrdené skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy môžu privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie, a teda, že nie je treba už dospieť k celkom bezpečnému záveru, že je vylúčené, že by sa v ďalšom konaní mohlo ukázať, že jeho výsledky nemôžu privodiť priaznivejšie rozhodnutie, no dôkaz predložený v danom prípade nie je takým dôkazom, ako to vyžaduje zákon vo vyššie citovanom zákonnom ustanovení § 228 ods. 1 písm. a) a b) OSP. K dôvodom, ktoré v napadnutom rozhodnutí uviedol súd prvého stupňa a s ktorými sa odvolací súd stotožňuje a v podrobnostiach len na ne odkazuje, treba navyiac len uviesť, že dôkaz, ktorý navrhovatelia považujú za skutočnosť, ktorá by pre nich mohla privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci nie je dôkazom spĺňajúcim zákonné požiadavky aj preto, že „oznámenie o výsledku šetrenia“ S. N. zo dňa 07. 06. 2005 bolo doručené aj M. N. – s. ú. a tvorí súčasť spisu - vedeného pod sp. zn. 13C/108/2005 (...). Z obsahu tohto listinného dôkazu je jednoznačné, že ide o písomné oznámenie o výkone štátneho stavebného dohľadu vykonaného S. N. na základe podnetu Krajskej prokuratúry Nitra, ktorý táto inštitúcia obdržala dňa 03. 05. 2005.

Len na doplnenie odvolací súd považuje za potrebné dodať, že dôvodom pre obnovu konania môže byť napr. aj samotné rozhodnutie iného orgánu len vtedy, ak rieši otázku, ktorej posúdenie bolo rozhodujúce pri vydaní rozhodnutia súdu v pôvodnom konaní, ak sa teda dotýka skutočností, ktoré existovali už v dobe pôvodného rozhodnutia a ktorými sa teda musel súd v tomto rozhodnutí zaoberať. Navrhovateľmi uvádzaným dôkazom, hoci tento ani nie je rozhodnutím - ide o stanovisko - sa prvostupňový súd pri - rozhodovaní zaoberať musel; pretože, ako je už vyššie uvedené, tento tvorí súčasť základného spisu.»

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

7. Podstatou sťažnosti je nesúhlas sťažovateľa s rozhodnutiami všeobecných súdov o zamietnutí návrhu na obnovu konania, pretože takto znemožnili sťažovateľovi v konaní predložiť nový listinný dôkaz *„o existencii ktorého sa dozvedeli až po právoplatnom skončení veci na okresnom, resp. krajskom súde, a ktorý preukazoval neodôvodnenosť a nezákonnosť postupu stavebných úradov v stavebnom konaní“*.

8. Právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu pred porušením základných práv a slobôd v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy je daná iba subsidiárne, teda iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a základných slobôd nerozhoduje iný súd.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv uznesením okresného súdu v napadnutom konaní ústavný súd konštatuje, že nemá právomoc preskúmať napadnuté uznesenie, keďže jeho rozhodnutie a postup, ktorý jeho vydaniu predchádzal, preskúmal na základe odvolania sťažovateľa krajský súd, ktorý uznesenie okresného súdu v celom rozsahu potvrdil.

Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (I. ÚS 103/02, III. ÚS 70/02).

9. Odlišná je situácia týkajúca sa tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti napadnutému uzneseniu krajského súdu sp. zn. 9 Co 221/2011 z 31. augusta 2011. Túto časť sťažnosti treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (*mutatis mutandis* I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Podľa názoru ústavného súdu sa krajský súd podrobne a vyčerpávajúco vysporiadal s námietkami uvedenými v odvolaní podanom sťažovateľom. Jeho závery sú dostatočné a presvedčivé, a ústavný súd preto nevidí žiaden dôvod, aby do týchto záverov zasiahol. Ústavný súd konštatuje, že uvedený výklad krajského súdu nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Krajský súd jasným a zrozumiteľným spôsobom vysvetlil, prečo predložený dôkaz – oznámenie o výsledku šetrenia vydané Slovenskou stavebnou inšpekciou, inšpektorátom Nitra zo 7. júna 2005 – nemožno považovať za „nový“. Závery krajského súdu, podľa ktorých tento navrhnutý dôkaz nemá atribúty nového dôkazu spôsobilého privodiť pre sťažovateľa priaznivejšie rozhodnutie vo veci samej, keďže tvorí súčasť pôvodného spisu (vo veci samej) vedeného pod sp. zn. 13 C 108/2005 nachádzajúcim sa na čísle listu 102, sú logické a presvedčivé.

10. K ďalším námietkam sťažovateľa o nevykonaní navrhnutého znaleckého dokazovania v pôvodnom konaní vo veci samej napriek tomu, že v ústavnej sťažnosti sú napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov o návrhu na obnovu konania, ústavný súd navyše dodáva, že sťažovateľ ich mohol v prípade ich opodstatnenosti uplatniť ako dôvod zmätočnosti v dovolacom konaní.

11. Sťažovateľ v návrhu (petite) na rozhodnutie ústavného súdu navrhol, aby ústavný súd zrušil napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov pre porušenie základných práv jeho a jeho manželky Alžbety Juhászovej vystupujúcej ako účastníčky konania (navrhovateľka v 1. rade). Z dôvodu, že Alžbeta Juhászová nepodala ústavnú sťažnosť, ústavný súd preto nemohol rozhodovať o porušení jej základných práv.

12. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. marca 2012